# Justitieutskottets betänkande
# 1983/84: 11

**om Stockholmskonferensen (prop. 1983/84: 55 delvis)**

**Propositionen m. m.**

I proposition 1983/84: 55, bilaga 1, har regeringen (utrikesdepartementet) föreslagit riksdagen *dels* att anta ett vid propositionen fogat förslag till lag om immunitet och privilegier för konferensen om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och nedrustning i Europa (här kallad Stockholmskonferensen), *dels* att till Stockholmskonferensen: Förvaltningskostnader på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 under tredje huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 50 000 000 kr *och dels* att till Stockholmskonferensen: Investeringskostnader på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 under tredje huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 50 000 000 kr. I propositionen, bilaga 2, har regeringen (justitiedepartementet) vidare föreslagit riksdagen att till Lokala polisorganisationen: Utrustning på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 under andra huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

Propositionen har hänvisats, beträffande anslagen under tredje huvudtiteln, till utrikesutskottet (UU 1983/84: 5) och i övrigt till justitieutskottet.

Under ärendets beredning har företrädare för Stockholmskonferensen och för utrikesdepartementet företrätt inför utskottet och därvid lämnat upplysningar och svarat på frågor.

Det vid propositionen fogade lagförslaget har följande lydelse.

**Förslag till**

**Lag om immunitet och privilegier för konferensen om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och nedrustning i Europa**

Härigenom föreskrivs följande.

1 § Denna lag är tillämplig på konferensen om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och nedrustning i Europa som på svenska regeringens inbjudan hålls i Sverige samt på främmande staters delegationer som deltar i denna konferens.

Föreskrifterna i denna lag skall gälla utan hinder av bestämmelser i andra författningar.

2 § Lokalerna för konferensen samt handlingar och annan egendom som finns i dessa lokaler är okränkbara under den tid som konferensen förbereds, pågår och avvecklas.

3 § Främmande statsöverhuvuden samt främmande staters regeringschefer och utrikesministrar åtnjuter i egenskap av chef för eller medlem av en delegation den immunitet och de privilegier som enligt folkrätten och internationell sedvana tillkommer dem.

4 § Främmande staters delegationer, medlemmar av sådana delegationer samt dessas familjemedlemmar och betjäning åtnjuter samma immunitet och privilegier som tillkommer beskickningar samt beskickningsmedlemmar med motsvarande ställning och deras familjemedlemmar och betjäning enligt den i Wien den 18 april 1961 avslutade konventionen om diplomatiska förbindelser.

Chefen för utrikesdepartementet bestämmer hur delegationsmedlemmarna och dessas familjemedlemmar skall hänföras till konventionens olika kategorier när det gäller immunitet och privilegier.

5 § Delegationernas lokaler och den egendom som finns där är okränkbara. Delegationernas arkiv och handlingar är okränkbara var de än finns.

6 § Delegationerna har samma rätt som diplomatiska beskickningar i Sverige att sända och ta emot uppgifter och meddelanden samt att därvid använda alla lämpliga medel, inbegripet kurir samt kod- och chiffermeddelanden. En delegation har dock rätt att använda radiosändare endast med behöriga myndigheters tillstånd.

7 § Medlemmar av konferenssekretariatet, däri inbegripet översättare och tolkar, skall vara befriade från skattskyldighet till stat och kommun för inkomst av sin anställning vid sekretariatet.

Utländska medborgare som är medlemmar av konferenssekretariatet samt dessas familjemedlemmar skall under sådan tid vara undantagna från skyldigheten att ha uppehållstillstånd. Utländska medlemmar av konferenssekretariatet skall i fråga om denna verksamhet vidare vara undantagna från skyldigheten att ha arbetstillstånd.

8 § Närmare föreskrifter om verkställigheten av denna lag meddelas av regeringen.

---

Denna lag träder i kraft en vecka efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling, men tillämpas såvitt avser 7 § första stycket på inkomster från anställning vid sekretariatet som har uppburits från och med den 1 september 1983 och i övrigt från och med den 1 december 1983.

## Utskottet

*Inledning*

Samtliga europeiska stater – utom Albanien – samt USA och Canada avslutade i Helsingfors år 1975 en konferens om säkerhet och samarbete i Europa (ESK). De deltagande staterna enades om att senare hålla s.k. uppföljningsmöten för att granska efterlevnaden av slutdokumentet från Helsingforskonferensen och för att överväga vilka ytterligare mått och steg som skulle kunna vidtas i syfte att främja fördjupad avspänning. Sådana möten har hållits i Belgrad åren 1977–1978 och i Madrid åren 1980–1983.

I slutdokumentet från Madridmötet enades de 35 ESK-staterna om att hålla en konferens om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och nedrustning i Europa. Den skall inledas i Stockholm den 17 januari 1984 med Sverige som värdland. Ett tredje uppföljningsmöte, som skall påbörjas i Wien i november 1986, skall utvärdera de framsteg som gjorts under Stockholmskonferensen.

*Allmänt om Stockholmskonferensen*

Vid Stockholmskonferensen förväntas de 35 ESK-staterna bli representerade av fem à tio delegater vardera. Till konferensen knyts ett konferenssekretariat med bl.a. administrativ personal och språkpersonal (tolkar, översättare m.fl.). Den svenska regeringen har nominerat en exekutivsekreterare för konferensen; nomineringen har godkänts av de övriga ESK-staterna.

Kostnaderna för konferensen fördelas mellan de deltagande staterna enligt en särskild bidragsskala. I de gemensamma kostnaderna ingår framför allt kostnader för sekretariatet, hyra för konferenslokaler samt kontorsutrustning och administration av konferensen.

Med det svenska värdskapet följer ett organisatoriskt ansvar för konferensförberedelser, vissa finansiella åtaganden och ett ansvar för konferensens säkerhet. Det tidigare riksdagshuset vid Sergels torg i Stockholm kommer att användas som konferenslokaler. Utanför konferenslokalerna vilar ansvaret på den svenska polisen. För den inre säkerheten däremot svarar en särskild vaktstyrka under exekutivsekreterarens ledning.

Enligt den internationella praxis som utvecklats beträffande konferenser inom ramen för ESK åtnjuter de deltagande staternas företrädare de privilegier och den immunitet som de anses behöva för att obehindrat kunna fullgöra sina uppgifter. Enligt samma praxis åtnjuter sekretariatspersonalen anställningsförmåner enligt de principer som tillämpas av Förenta nationernas organ.

*Propositionens huvudsakliga innehåll*

I propositionen läggs fram förslag till lagstiftning om immunitet och privilegier i samband med Stockholmskonferensen. Det föreslås bl.a. att

lokalerna för konferensen samt handlingar och annan egendom som finns där skall vara okränkbara. Vidare föreslås att främmande staters delegationer, delegationsmedlemmar samt deras familjer som i samband med konferensen anländ till Sverige skall tillerkännas immunitet och privilegier i viss angiven omfattning. Lagstiftningen överensstämmer härvid i sina huvuddrag med motsvarande bestämmelser i 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser som ratificerats av Sverige (SÖ 1967: 1). Dessutom föreslås vissa förmåner för anställda i konferenssekretariatet.

Vidare föreslås att riksdagen anvisar medel för svenska åtaganden till följd av konferensen.

*Överväganden*

Det svenska värdskapet för Stockholmskonferensen innebär ett betydelsefullt åtagande. Det förpliktar Sverige att bl. a. på lagstiftningssidan vidta sådana åtgärder att konferensen och dess deltagare bereds arbets- och levnadsvillkor som följer internationell praxis och är jämförbara med de förhållanden som rått under tidigare ESK-möten.

Den föreslagna lagen om immunitet och privilegier för Stockholmskonferensen, som nära anknyter till lagen (1976: 661) om immunitet och privilegier i vissa fall och till 1961 års Wienkonvention om diplomatiska förbindelser, synes utskottet ägnad att tillgodose detta syfte. Utskottet har inte något att erinra mot att regleringen inte ges generell karaktär utan begränsas till att avse den nu ifrågavarande konferensen. Under ärendets beredning har uppmärksammats, att det föreligger behov av vissa kompletterande föreskrifter angående tullfrihet m. m. för varor som införs för konferensen för tjänstebruk samt angående anställningsvillkor m. m. för medlemmar av konferenssekretariatet. På sätt framgår av utskottets hemställan nedan föreslår utskottet att sådana föreskrifter tas upp i lagens 2 och 7 §§.

I övrigt föranleder lagförslaget inte något särskilt uttalande från utskottets sida, och utskottet föreslår att riksdagen antar förslaget med de av utskottet förordade tilläggen.

Som angetts i det föregående skall den svenska polisen svara för den yttre bevakningen vid konferensen. Härför är det nödvändigt att viss teknisk utrustning anskaffas (bl. a. utrustning för inpasseringskontroll och radioutrustning). Utskottet tillstyrker regeringens förslag om medelsanvisning för detta ändamål.

*Utskottets hemställan*

Utskottet hemställer

1. att riksdagen antar det genom proposition 1983/84: 55 framlagda förslaget till lag om immunitet och privilegier för konferensen om förtroende- och säkerhetsskapande åtgärder och nedrustning i Europa, dock med den ändringen att 2 och 7 §§ ges följande som *Utskottets förslag* betecknade lydelse:

*Regeringens förslag* *Utskottets förslag*

2 §

Lokalerna för konferensen samt handlingar och annan egendom som finns i dessa lokaler är okränkbara under den tid som konferensen förbereds, pågår och avvecklas.

*Varor som införs för konferensen för tjänstebruk skall vara befriade från tullar samt skatter och avgifter som uttas med anledning av införsel och procedurer i samband härmed, med undantag av avgifter för lagring, forsling och liknande tjänster.*

7 §

Medlemmar av konferenssekretariatet, däri inbegripet *översättare och tolkar*, skall vara befriade från skattskyldighet till stat och kommun för inkomst av sin anställning vid sekretariatet.

Medlemmar av konferenssekretariatet, däri inbegripet *tolkar, översättare och annan språkpersonal*, skall vara befriade från skattskyldighet till stat och kommun för inkomst av sin anställning vid sekretariatet.

Utländska medborgare som är medlemmar av konferenssekretariatet samt dessas familjemedlemmar skall under sådan tid vara undantagna från skyldigheten att ha uppehållstillstånd. Utländska medlemmar av konferenssekretariatet skall i fråga om denna verksamhet vidare vara undantagna från skyldigheten att ha arbetstillstånd.

*Vid konferenssekretariatet anställda tolkar, översättare och annan språkpersonal, som inte är bosatta i Sverige, skall åtnjuta samma immunitet och privilegier som tillkommer Förenta nationernas tjänstemän enligt konventionen den 13 februari 1946 rörande Förenta nationernas privilegier och immuniteter.*

*I fråga om löner, andra anställningsvillkor och arbetsförhållanden i övrigt för medlemmar av konferenssekretariatet som anställs av konferensens exekutivsekreterare gäller enbart vad som bestäms i avtal mellan denne och de enskilda arbetstagarna.*

*Såvitt gäller medlemmar av konferenssekretariatet som inte är bosatta i Sverige föreligger ej skyldighet att erlägga avgifter enligt lagen (1981:691) om socialavgifter. För övriga medlemmar erläggs sådana avgifter av svenska staten.*

2. att riksdagen till *Lokala polisorganisationen: Utrustning* på tilläggsbudget till statsbudgeten för budgetåret 1983/84 anvisar ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.

Stockholm den 6 december 1983

På justitieutskottets vägnar
BERTIL LIDGARD

*Närvarande:* Bertil Lidgard (m), Lisa Mattson (s), Arne Nygren (s), Björn Körlof (m), Hans Pettersson i Helsingborg (s), Helge Klöver (s), Arne Svensson (m), Ulla-Britt Åbark (s), Sven Munke (m), Hans Petersson i Röstånga (fp), Lars-Erik Lövdén (s), Hans Göran Franck (s), Birthe Sörestedt (s), Elving Andersson (c) och Stina Andersson (c).

Norstedts Tryckeri, Stockholm 1983